

EĞLENCE VE KÜLTÜR HİZMETLERİ İHRACATI
STRATEJİ ÇALIŞTAYI
SONUÇ RAPORU

8 ŞUBAT, 2024

İSTANBUL

Eğlence ve Kültür Hizmetleri Çalıştayı Sonuç Raporu

Hizmet İhracatçıları Birliği'nin 08.02.2024 tarihinde Dış Ticaret Kompleksi'nde gerçekleştirilen "Eğlence ve Kültür Hizmetleri Çalıştayı" sonuç raporu aşağıda yer alan maddeler şu şekilde özetlenmiştir:

- A. Reeskont Kredileri
- B. Dizi Yapımına Destek
- C. Animasyon Sektörünün Desteklenmesi
- D. Dublaj Desteği
- E. Telif Hakkı Sorunu
- F. Kreatif Endüstrilerin İhracatı
- G. Temel Bilgi ve Belgelerde Kolaylık

A. REESKONT KREDİLERİ

TCMB kaynaklı düşük maliyetli bir kredi türü olan Reeskont Kredileri sektör tarafından kullanılamamaktadır. TCMB Sermaye Hareketleri Genelgesi'nin 15. Madde 8.fıkra c bendinde eğlence ve kültür hizmetleri yurtdışından döviz geliri olarak kabul edilmektedir. Ancak TCMB İhracat ve Döviz Kazandırıcı Hizmetler Reeskont Finansmanı Uygulama Talimatı'nın 4. Madde 1.fıkra b bendinde tanımlanan döviz kazandırıcı hizmetler tanımlamasında eğlence ve kültür hizmetleri dahil edilmemiştir. Dolayısıyla sektör reeskont kredilerini kullanamamaktadır. Bu soruna çözüm olarak:

- TCMB İhracat ve Döviz Kazandırıcı Hizmetler Reeskont Finansmanı Uygulama Talimatı'nın 4. Madde 1.fıkra b bendinde tanımlanan döviz kazandırıcı hizmetlerin içerisine "eğlence ve kültür hizmetleri" ifadesinin eklenmesi gerekmektedir.

B. DİZİ YAPIMINA DESTEK

Dünyada 160'tan fazla ülkeye dizi ihracatı ülkemiz açısından çok önemlidir. Dizi sektörü diğer sektörlerle olan olumlu çarpan etkisi ile beraber ülkemizin tanıtım ve reklamı için çok büyük önem arz etmektedir. Son dönemde dizi yapım maliyetlerinin yükselmesi sebebiyle sektörün rekabetçi özelliğini kaybetmesi söz konusu olabilmektedir. Artan maliyetler sebebiyle TV kanalları ve yapımcıların dizi yapabilme olanakları azalmaktadır. Ülkemizin tanıtımı için dizi ihracatının devam etmesi gerekmektedir. Bu soruna çözüm olarak:

- İtalya, İspanya ve Suudi Arabistan gibi ülkelerde dizi üretimini devlet tarafından desteklemektedir. Dolayısıyla dizi yapımında TV kanallarını dizi yapımına yönleltmek, teşvik etmek ve Türkiye'de üretmek için devlet desteği mekanizmasının oluşturulması gerekmektedir.

C. ANİMASYON SEKTÖRÜNÜN DESTEKLENMESİ

Sinema ve dizi sektöründe, Türkiye'nin elde ettiği ulusal ve uluslararası başarının yanında, animasyon sektörü de büyük bir potansiyel taşımaktadır. Son dönemde üretilen animasyonlar ulusal ve uluslararası alanda çok fazla izleyiciye ulaşmaktadır. Animasyon sektörü ülkemizin kültürel değerlerinin yurtdışına tanıtılması açısından oldukça önemlidir. Sektörün taşıdığı yüksek ihracat potansiyeli sebebiyle sektöre özel destekler verilmelidir. Ülkemizin dizi ve film sektöründe olduğu gibi animasyon sektöründe de büyümesinin sağlanması gereklidir.

D. DUBLAJ DESTEĞİ

Ülkemizde üretilen dizilerin Rusya, Latin Amerika, Avrupa özellikle Almanya ve Afrika ülkelerine ihracatının artırılması açısından dublaj konusu çok önemlidir. Dublaj maliyetlerinin yüksek olması hedef pazarlara yönelik pazarlama faaliyetlerini zorlaştırmaktadır. Bu hususta çözüm önerileri aşağıda sıralanmıştır:

- Dizi-film ve animasyon yapımcı ve distribütörlerinin devlet tarafından desteklenmesi gerekmektedir.
- Hali hazırda yürürlükte olan 5448 Sayılı Hizmet İhracatının Tanımlanması, Sınıflandırılması Ve Desteklenmesi Hakkında Kararın Kültürel Ve Yaratıcı Endüstri Hizmetlerine Yönelik Uygulama Usul Ve Esaslarına İlişkin Genelge'de bulunan dublaj desteği limit ve kapsamının genişletilmesi gerekmektedir. Daha önce kullanılmakta olan 2015/8 Sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar'ın Uygulama Usul Ve Esaslarına İlişkin Genelge'de yıllık film sınırı bulunmamakta ve film başına 100.000 dolar dublaj desteği verilmekteydi. Ancak yürürlükte bulunan 5448 sayılı Genelge'de yıllık 2 film ve TL bazından 2023 yılında yıllık 480.000 TL limiti bulunmaktadır.
- Dublaj maliyetlerinin düşürülmesini teminen teknoloji odaklı çalışmalar yapılması gereklidir.

E. TELİF HAKKI SORUNU

Animasyon-çizgi film satışlarında telif hakkı sorunu bulunmaktadır. Ülkemizde animasyon üreticisi çok az olmakla birlikte üretilen animasyonları satın alan kurum sayısı birkaç tanedir. Animasyonların satışı sırasında telif hakkı yayıncı kuruluşa geçmektedir. Yurtdışına satış görüşmelerinde firmalar telif hakkı elinde bulunan yayıncı kuruluş yerine yapımcı firma ile görüşmek istemektedir. Ancak telif hakkı yayıncı kuruluşa olduğu için yabancı firmanın animasyon üzerinde istediği değişiklikler yapılamayarak yurtdışına satışı engellenmiş olmaktadır. Bu hususta çözüm önerileri aşağıda sıralanmıştır:

- Telif hakkı yapımcı tarafında kalmalı veya yapımcıya yurtdışına satışından pay verilerek sürdürülebilirliği sağlanmalıdır.
- Sözleşmelerdeki satış haklarının dağıtım şirketleri ve yapımcılar arasında dağılımının düzenlenmesi devlet destekli bir yapı ile desteklenmelidir.
- Animasyon sektörü özellikle kültür ihracatı ve çocuk gelişiminin önemli bir parçası olarak değerlendirilmeli ve yapımının desteklenmesi gerekmektedir.

F. KREATİF ENDÜSTRİLERİN İHRACATI

Dizi-film ve animasyon dışında kalan sektör bileşenlerinin ihracatın artırılması için eğitim, deneyim transferi, sektörler arası sinerji çalışması ve temelde ihracatının nasıl yapılması gerektiğine dair çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır. HİB ve diğer meslek kuruluşları ile birlikte toplantıların organize edilmesi önemlidir. Özellikle yurtdışında çok büyük ilgi gören ve ihracat potansiyeli yüksek olan performans sanatları, konser, opera, tiyatro, festival, tema park alanlarında çalışmalar yapmak gereklidir.

Resim, heykel, restorasyon, plastik sanatlar gibi alanlarda yer alan fuar, müze, sergi ve galerilerin farkındalığını artırmak, devlet politikası haline getirmek ve Kültür ve Turizm Bakanlığı temsilcilerinin de bu tarz toplantılarda yer almasının sağlanması önemlidir.

G. TEMEL BİLGİ VE BELGELERDE KOLAYLIK

Sektör ihracatının artırılmasını teminen HİB olarak milli katılım organizasyonu, alım/ticaret heyetlerinin yapılması ve HİSER projesinin hızlandırılması önem arz etmektedir. Bu noktada sorun teşkil eden belgelerin (Örneğin; son iki yıla ait satış sözleşmesi, fatura ve ödeme belgeleri) Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürlüğü tarafından kısa zaman içerisinde mevzuat çalışması yapılarak talep edilen belgelerden çıkarılması ile organizasyonların hızlandırılması sağlanmış olacaktır.